

TRYŠ TUKSTANČIAI JAV LEKTUVŲ CENTRALINEI KINIJOS VYRIAUSYBEI.

CHUNGKINGAS. Visi trys tukstančiai JAV lektuvų, kurie dabar yra Kinijoje, bus perduoti centralinei vyriausybei. Tai praneša vyriausybės laikraštis, pasirodymas Kinijos oro komisijos pirmininko gen. Chou Chin Jou tvirtinimu. Komunistų armijos generolai įteikė protestą gen. Wodomeyer, kuriame sakoma, kad JAV jūrų pėstininkai nuginklavo komunistus Tientsine ir užėmė jų įstaigas. Hopen provincijoje JAV lektuvai apšaudė komunistų pozicijas ir numetė lapelius, kuriuose komunistams įsakoma pasitraukti iš tų vietovių. Komunistų laikraštis "New China Daily News" kaltina gen. Wodomeyer faktų slėpimu ir amerikiečių tautos apgaudinėjimu. Arto laikraščio, ginkluotas JA' dalinių iškėlimas yra "golėžinis faktas". /"Stars and Stripes"/.

ANGLIJOS LAIKRAŠČIAI APIE BEVENO IR MOLOTOVO KALBAS.

LONDONAS. Įvairių politinių krypčių laikraščiai sveikina Beveno ir Churchillio kalbas. "Daily Express" nuomone, Beveno kalba nuskaidrina abejonių ir įtarimų atmosferą, kuri sekė užsieny reikalų ministerių konferencija. Beveno šiurkštūs žodžiai gausią Rusijoje niūrų priėmimą. Jie išlygina Molotovo kalbą, kuri šiurkščiai ataidėjo britų ausyse. "Daily Mail" pažymi Beveno ir Molotovo laikyseną ir pareiškia: "Netolimoje ateityje ne viena valstybė, išskyrus pačias didžiąsias, nesugebės vesti puolamojo karo. O jų yra tik trys - D. Britanija, Amerika ir Rusija. Jei pirmosios dvi neįduoda atominės bombos paslapties, t. y. įrodymas, kad jos nepasitiki trečiaja. /"Stars and Stripes"/.

ATLICE KALBA. Londonas. Vakar Anglijos mir. pirmininkas Atlice Londono burmistro suruoštame tradiciniame baliuje pasakė kalbą. Tarp kitko jis išsitarė: "Man susidaro įspūdis, kad ne visi pilnai supranta atominės energijos reikšmę. Mes norime ne atominę energiją kontroliuoti, bet panaikinti sąlygas karų atsiradimui. Londone prieš kelis šimtus metų siautė mirtis. Dabar mes išmokome šios reikšmės apsaugoti, nes keletoje kvadratinų mylių gyvenantieji Londono gyventojai išmoko laikytis tam tikrų dėsnų. Reikia, kad ir visame žemės rutuly gyvenantieji žmonės išmokyti laikytis tarpusavio sugyvenimo dėsnių."

REPARACIJŲ KONFERENCIJA. N. Y. - YORKE. Parįžiuje prasidėjo 17 tautų konferencija reparacijų klausimams spręsti. Rusija ir Lenkija joje nedalyvauja, nes Rusijai jau anksčiau numatyta duoti 25 procentai visos vakarų Vokietijos pramonės įmonių, gi Lenkija gausianti savo dalį iš Rusijos reparacijų. Prancūzija iš Vokietijos reikalauja 70 milijardų frankų reparacijų. Dr. Lubin pranešė, kad iš Vokietijos, reparacijų sąskaiton, bus galima išgabėti pramonės mašinų 13 milijardų Rm sumai, MUERBERGO KALTINAMAJAME AKTE APIE PABALTIJĄ.

Muerbergo teisimo kaltinamajame akte užsirašoma ir Pabaltijai padarytos skriaudos. Esą, Lietuvoje "sovietų piliečiai" buvo masėmis žudomi. Vien Paneriuose jų nužudyta 100.000, Kaime 7.000, Alytuje 63.000, Prienuose 3.000, Vilijampolėje 8.000, Marijampolėje apie 7.000 ir Trakuose bei apylinkėse 37.640. Latvijoje buvo nužudyta 577.000 asmenų. Ten vokiečiai nužudė tukstančius vaikų, kurie ten su savo tėvais buvo nuvežti iš Baltgudijos, iš Kaliningo, Kalugos ir kt. Sovietiškų sričių.

MASKVA. Toliau tęsiasi įvairūs spėliojimai apie Stalino nebuvimą visose spalų revoliucijos iškilmėse Maskvoje. Raudonosios aikštės parados ir Maskvos diplomatinio korpuso priėmimas praėjo Stalinui nedalyvaujant. Tai pirmas įvykis po to, kai Stalinas perėmė komunistų partijos vadovavimą. /"Stars and Stripes"/.

MASKVA. Atsakymas iš anglų-amerikiečių korespondentų Draugijos prašymą panaikinti cenzūrą, Molotovas pareiškė, jog jis to nesvarstysias, nes prašymas neturi rimto pagrindo. /"Stars and Stripes"/.

VIENTOS ŽINIOS.

- Aprangos aprūpinimo reikalu prašomi iki lapkričio 15 d. užregistruoti raštinėje vaikai, vyresni kaip 2 metai, kurie nolanke nei vaikų darželio, nei mokyklos, nei gimnazijos.

- Reikalinga moteris valymui ir apkūrenimui vaikų darželio patalpos. Darbas bus atlyginamas ir duodamas papildomas maisto davinsys. Kreiptis į "M" r. II a. 44 kamb.

- Vykstantieji į Tuebingeną ir Augsburgą labai prašomi užėiti į "E" r. 58 kambarį.

SPORTAS. Rytoj, Lenkijos Nepriklausomybės šventės proga mūsų sportininkai susitinka net trajuose varžybose su lenkais, būtent: 14 val. vyrų tinklinis, 14,30 moterų tinklinis, ir 15 val. futbolas.

SAN-FRANCISCO KONFERENCIJOS BAIGIAMOJO PROTOKOLO ĮŽANGA.

Pasibaigus San-Francisco konferencijos posėdžiui ir pasitarimams, buvo surašytas konferencijos baigiamasis protokolas - dokumentas, sudėtas iš 9.000 žodžių - iš įžangos, 19 skyrių ir 111 paragrafų. Duodame įžangos teksto vertimą:

"Mes Suvienytų Tautų tautos pasiryžome apsaugoti būsimąsias generacijas nuo karo rykštės, kuri du kartus mūsų amžiuje žmonijai atnešė neaprašomą skurdą. Mes norime iš naujo išreikšti savo tikėjimą pagrindine žmogaus teise, tikėjimą žmogaus verte ir garbe, į lygias teises vyro ir moters, didelių ir mažų tautų. Mes norime nustatyti sąlygas, kuriose gali valdyti teisingumas ir skirti dėmesį įsipareigojimams išplaukiantiems iš sutarčių ir kitų tautinės teisės principų. Mes norime reikalausti socialinės pažangos ir kūrimo geresnių gyvenimo sąlygų didesnėje laisvėje. Tai yra mūsų tikslai. Jų dėlei mes norime būti tolerantingi ir kaip geri kaimynai taikoje su viens kitu gyventi. Mes norime suvienyti savo jėgas, idant užtikrintume pasauliui taiką ir saugumą. Mes norime priimti tvirtus principus ir sukurdami tinkamus metodus rūpintis, kad niekas nebūtų panaudota ginklo jėga, kad ir visų bendram reikalui. Mes norime sukurti tarptautines įstaigas, kuriose galės skatinti ūkinę ir socialinę pažangą. Mes pasiryžome suvienyti mūsų pastangas tų tikslų pasiekimui. Todėl mūsų vyriausybės per savo San-Francisco susirinkimus atstovus, kurių įgaliojimai buvo geros ir tinkamos formos, davė savo sutikimą virš minėtiems Suvienytų Tautų šūkiams. Tuo jie sukuria tarptautinę organizaciją, kuri vadinsis "Suvienytos Tautos".

IVAIRIOS IR POLITINĖS ŽINIOS.

- FRANKFURTAS. Eisenhoweris išvyko į Ameriką. Vakare vakare į Ameriką išskrido ir Atleas.

- NEW-YORKAS. JAV žemės ūkio ministeris pareiškė, kad į Europą bus siųsta atgabenta 4 mil. tonų maisto, iš kurių 740.000 to skiriama Anglijai.

- LONDONAS. Prieš keletą dienų Krokuvoje mirė lenkų Tautinės Tarybos viceprezidentas Vincentas Vitos, buvęs savo laiku Lenkijos ministeris pirmininkas ir Lenkijos ūkininkų Partijos Vadas.

- AUGSBURGAS. Trims lenkams, išžudžiusiems vieną vokiečių šeimą, priteista 25 metai sunkiųjų darbų kalėjimo.

- MASLEVA. Mūsų radijas tvirtina, kad sovietų daliniai palieka Čekoslovakiją. Atsitraukimas užtruks 2-3 savaites. United Press žiniomis, Čekoslovakijoje yra 300.000 raudonarmiečių.

- LONDONAS. Bulgarijoje atšauktas išimties statusas.

- LONDONAS. Bukarešte komunistai norėjo išvaikyti susirinkimą, kuris buvo susirinkęs karaliaus gimimo dienos proga. Atvykę kariuomenės daliniai panaudojo ginklus.

- LONDONAS. Žymus vokiečių Pirmojo Didžiojo Karo feldmaršalas von Mackensen, sulaukęs 96 metų, mirė Zellėje.

- LONDONAS. Italų karo ministerija praneša, kad 743.000 buv. karo belaisvių grąžinta į Italiją.

MEININKŲ DĖMŠIUI. Registracija, vaidybos trupės sudarymui, patogumo dėlei vykdoma Liet. Mokyklos raštinėje darbo valandomis. Registracija tęsis iki 15 d. 3io mėn.

Trečią dieną jie stovi mūsų kaime ir aš kasdieną jį matau. Jo gimtinė Bamberge. Ten jo motina, o tėvas kažkur vakarų fronte, leitenantas. Jį, aštuoniolikametį, su būriu kitų atvežė čia ir apmoko. Vakar jų pulkas užplūdo kiemą, prašydami duonos. Tačiau šeimininkas atsigynė nebeturįs. - "Jūs čia tarnaujat?" - klausia jie mus. - "Taip, antras mėnuo." - "Gal yra kiaušinių, duonos?" - "Nežinau. No mūsų valia." - "Parodykit tik viščiuką, mes..." Nepatogu, bet gužtas išrinkom. Šeimininkas vakare skundėsi, kad mažai kiaušinių.

Ekeju avižoms ir seku, kaip juos moki. Vargėš, kaip jam nesiseka. Man patinka jis, šis bambergietis, bet kaip jam nesiseka. Girėžiui, kaip karininkas šūkauja, kaip nervuojasi. Štai ima aną kalvą, šliaužia dirva, tik ką mano išskėta, lenda pro aštrios rožių gyvatvorės, kruvinom rankom, subraižytais veidais. Vėl atgal. Ir vėl iš naujo. Dešimt ir dar dešimt kartų. Priešas. Guba, kelias, staka. Sustabdo arklius ir žiūriu. Galvoju, kas būtų, jeigu man reikėtų pernešti apmokymą. Vykdyti visas šias kvailības, kankintis po purviną žemę... Šitoj žiaurių rutinų, kur nieko negali laisvai, kur priklauso tik karininkui. Merė. Aplink! Kairėn! Dešinėn! Kaip kardoninis vaikų žaisliukas.

Mano bambergietį karininkas moki atskirai, kitiems kareiviams imant sodybą. Girėžiui iš tolo nesiliaujanti šūkavimą: - "Gulk, gulk, gulk, gulk..." - ir taip be galo. Iš lėto "gulk, gulk" dežinėje ir vaikinas vos bespėja. Jis virsta ant pilvo, stoja, ir vėl į purvą, per rožių kramus. Jis stengiasi, bet kaip nedailiai viskas išeina. Kraujas pasipylė iš nosies, jis nesulaikomas varva per veidą, per smakrą, ant krutinės. Ir taip kasdieną. Aš žiūriu ir nesuprantu, kodėl jis nemeta uniformos ir nepabėga. Aš nesuprantu, kaip jis gali pernešti visą tą panieką, tą gyvulišką paklusnumą vykdyti kvailiausiomis žmogaus, tokio pat kaip jis, norams.

Visą savaitę jie buvo mūsų kaime. Po to atvyko kiti ir anų nė karto nebemačiau.

Šiandieną palikom ūkį ir su visais daiktais išsikėlėme Flensburgan. Dar bar ramu. Jau mėnuo, kaip čia anglių kariuomenė ir vokiečių kareiviai tik ilgom belaisvių virtinėm žygiuoja. Taika! Kaip išsiilgę jos laukė, kai sumušinėję sukam fabrikų ratus ir ūkinose tempėme vožimus. Ar šimto kartų neprakeikėme karo ir dvidešimtojo amžiaus paniekos žmogui? Šiandieną einu laisvas gatvėmis. Žiūriu į tūkstančius sudukėjusių, nuskrususių vokiečių kareivių, ilgiausiom eilėm žygiuojančių pro šalį. Kaip jie suvargę! Ar tikėjosi, kad viskas taip liūdnai pasibaigs? Ar jie norėjo karo? Už ką končia visų šio žmonės?

Sulins. Pačiame miesto centre. Būrys vaikų šaukdami, juokdamiesi laksto apie šulinį, ir vienas kareivis. Nuskręs, nuplėšytais ženklais, be kopurės. Žiūriu į jį ir kažką prisimenu. Ak, tai jis. Ir aš vėl matau būrį apmokomų kareivių ir vieną bambergietį. Tai jis čia tarp vaikų. Aš norėjau eiti artyn, pasveikinti jį, bet matau jo pastyrusias ir pilnas baimės akis, matau, kaip jis beviltiškai stengiasi laikytis tiesiai ir kareiviškai. Vaikų būrys laksto aplink ir šaukia jam: - "Ramiai! Laisvai! Gulk! Gulk!" - ir puola pamišęs kareivis ant žemės, keliasi, jis vėl gula ir šliaužia akmeniniu grindiniu, jo rankos kruvinos ir veidas purvinas. Su didžiausiu paklusnumu ir baimė, baimė kareivio prieš savo viršininką, jis vykdo kiekvieną beširdžių vaikų įsakymą, kaip anąsyk prie rožių gyvatvorės. Pamišusiomis akimis jis žiūri į tolį, ne, jis niekur nežiūri, jis nežiūri ir negalvoja - žvilgsnys yra tuščias, toks tuščias...

Aš einu šalyn. Toly nuo šulinio, aš bėgu, bet akys stovi jo veidas, jo pilnos baimės, gyvulio, įbauginto žmogaus rankos, akys. Aš šimtą kartų praškeikiau karą, ne, nesuskaičiuojamus šimtus kartų prakeikė jį kiti...

Taip, šie žmonės, šie išvirtę gyvuliai žmonės! Tai buvo jų broliai, kurie juos tokiais padarė. Broliai, tokie pat žmonės, su kuriais gyvena ir kuriuos man yra liepta mylėti kaip savo akį...

--- --

J. Mks.

MAŽŲJŲ PASAVULIS

A. Giedrius

BEŽDŽIONĖ IR AKINIAI
Jono Krylovo pasakėčia

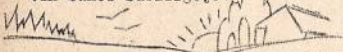
Beždžionėi į senatvę skvo susilpnėjo.
O iš žmonių ji kur girdėjo,
kad galima tą bėdą patalėti,
tik akinius tereikia išgyti.
Beždžionė kažin kur iš nešinių

pačiupo saują akinių
ir dėdė sau ant nosies ir galvos,
kabina ant ausų ir uodegos,
paskui pauosto ir palaiko,
pakraipo ir pataiso -
vistiek nėra naudos,
su jais neranda jokio galo.

"Tfii. Tai kvaili, kas klauso tokio me-
Ji sako širdama. "Na, kur girdėta, lo-
kaž toks stikliukas ką padėtų?"

Kvailiai, man apie juos tik niekų pri-
[snokėjo.

Ir perpykus tuos akinius kad griebė,
į akmonį kad žiebs -
tik šukės sublizgėjo.

o po jo langais smėlyje žaidė vaikai. Jų žaidimus lydėjo netrukstamas
juokas. Bet kaip tik tuo metu nubudo valdovas ir perpykęs suriko:

-Vieus, kurie čia juokiasi, dar šiandien ištremti iš mano šalies, nes jie
sulaužė mano įsakymą. - Ir priejo prie lango pažūrėti. Jis matė barį vai-
kų, kurie smėlyje žaidė ir juokėsi. Valdovas žiūrėjo į jų žaidimus, klausė-
si jų juoko, o kai vienas jų pradėjo vaikams vaižinti piktą karalių, jis kar-
tu su vaikais pradėjo juoktis. Juokėsi jis ilgai, o kai nustojo, tarė sek-
liams:

-Ištremkite mane iš šio krašto, nes aš susijuokiau.

Bet kiekas valdovo netremė. Jis suprato, kad žmonėms reikia leisti
laisvai ir linksmam gyventi ir jis atšaukė visus savo žiaurius įsakymus
ir liopė pašalinti savo atvaizdą iš Masket miesto šventyklų. /am./

GALVOS ŪKIŲ KAMPĖLIS

Praeito "M. pasaulio" numerio galvosūkių atsakymai: 1. Nešikas, virėjas,
krautuvininkas. 2. Edisonas. 3. Balnas.

Nauji galvosūkiai.

1. - - - - - Į kiekvieno brūkšnelio vietą įrašyk po raidę taip,
2. - - - - - kad skaitant iš kairės į dešinę gautume: 1. Lietuvos
3. - - - - - upę. 2. Vardas rašytojo, kurį gauname pristatę pinigų.
4. - - - - - 3. Vyro vardas. 4. Raudonas, bet ne vynas. 5. Medžiaga
5. - - - - - namų statybai. Iš trečiųjų raidžių, skaitant iš vir-

šaus žemyn, gaukite didelę Afrikos upę, iš penktųjų raidžių - trobesį.

-teasyk į klausymus: 1. Kas parašė muziką mūsų Tautos Himnui? 2. Kas bu-

vo pirmas Lietuvos prezidentas? 3. Kas buvo pirmas Lietuvos karalius?

PASAKA APIE KARALIŲ IR JUOKA

Žinote šalį, kuri vadinasi Arabi-
ja. Tame krašte yra didelė dykuma,
o kur ta dykuma baigiasi, prie jūros
yra miestas Masket. Jame gyvena to
krašto valdovas ir valdė visą didė-
lę šalį. Jis valdė žiauriai ir jo
įsakymai buvo dar žiauresni. Jis bu-
vo uždraudęs savo pavaldiniams lais-
vai kalbėti, garsiai dainuoti, įsakė
pastatyti namus ir juose išpašyti
savo atvaizdą. Žmonės turėjo tą at-
vaizdą garbinti ir jam nešti aukas.
Tos aukos būdavo daugiausia - auk-
sas ir pinigai. O žmonės buvo gud-
rus ir žinojo, kad auksu galima pa-
pirkti jų dievas-valdovas. Jis ku-
dėjo į tarpusavy ir juokėsi iš to.

Bet vieną dieną jis išleido nau-
ją įsakymą: jo šalyje negalima juok-
tis. Pastebėtas besijuokiant tuo-
jais bus ištremtas iš šalies ar nu-
žudytas.

Valdovo pastatyti esklieri dabojo
kad niekas nesijuoktų. Ir visas
kraštas buvo niurus.

Kartą po pietų valdovas užėmė,

Kartą po pietų valdovas užėmė,